สบายเน้นการแข่งขันชิงดีชิงเด่นเกิดวิธีคิดแบบตัวใครตัวมันขาดจิตสำนึกสาธารณะ (สกุณา บัณฑุรัตน์ และคณะ, 2542: 21) การพัฒนาในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง การพัฒนาคนให้มีความสุข มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้น คือ ความสุขของมนุษย์เท่านั้น (พระราชวรมุนี ,(ประยุทธ์ ปยุตฺโต), 2536: 16-18) การพัฒนาจะเกิดขึ้นได้ด้วยการวางแผนที่ดีมีการบริหารงานและการจัดการอย่างเป็นระบบซึ่งตรงกับข้อความที่ว่าหลักแห่งความประพฤติหรือแนวทางของการประพฤติดีปฏิบัติชอบของการดำเนินชีวิตของมนุษย์เพราะหลักศีลธรรมเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติตนที่สร้างสรรค์ชีวิตคนให้เป็นคนดีทั้งเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตเพื่อบรรลุจุดหมายปลายทาง (สนธยา พลศรี, 2547: 2)

ดังนั้น พระสังฆาธิการ ผู้ซึ่งเป็นผู้นำในวัดและชุมชน จึงควรปลูกจิตสำนึกแก่เยาวชนประชาชนรวมถึงผู้มีจิตอาสาทางด้านการสร้างจิตอาสาให้เป็นผู้ตื่นผู้รู้ และผู้เบิกบานอยู่เสมอ และเมื่อประชาชนประสบความทุกข์ยาก และเดือดร้อนพระสงฆ์จึงควรให้การสงเคราะห์แก่ผู้ประสบความทุกข์ยากเท่าที่จะสามารถทำได้ โดยการให้ธรรมะคำปรึกษาแนะนำ และการให้กำลังใจ ในเบื้องต้น (พระปลัดเกียรติศักดิ์ สินทวีวรกุล, 2548) พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้กล่าวถึงลักษณะของจิตอาสาไว้ว่า คือการกระทำที่เสียสละเพื่อส่วนรวม ซึ่งตรงกับหลักธรรม อริยวัฑฒิ แปลว่า หลักธรรมเจริญอย่างอริยะ ซึ่งแสดงว่า พุทธศาสนิกชนมีความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติและมีความหวังจะเข้าถึงจุดหมายของพระพุทธศาสนา หลักความเจริญดังกล่าวมี 5 ประการ คือ 1) ศรัทธา 2) ศีล 3) สุตะ 4) จาคะ 5) ปัญญา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2552: 15) เป็นลักษณะทางจิตของบุคคลที่ประกอบด้วยความมีน้ำใจ และจิตสำนึกหรือสำนึกสาธารณะที่เสียสละแรงกาย แรงใจ สติปัญญาเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

ปัญหาสังคมในจังหวัดระยองจากการทำงานเป็นนักจิตอาสาที่ผ่านมาของผู้วิจัยด้านการพัฒนาจิตอาสาของพระสังฆาธิการมีทั้งประสบความสำเร็จ และไม่ประสบความสำเร็จ มาระยะหลังพระสังฆาธิการในจังหวัดระยองมีปัญหา เกิดความอ่อนแอทางจิตใจมักทำให้เกิดอาการหวั่นไหวต่อสิ่งยั่วยุโดยง่ายเนื่องจากขาดทักษะในการทำงาน และการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องจึงทำให้เพลิดเพลินติดในอารมณ์ เกิดความรุนแรงในความคิด เช่น อารมณ์ฉุนเฉียว โกรธ เกลียด หงุดหงิด เบื่อหน่าย ซึมเศร้า ท้อแท้ สับสน และฟุ้งซ่านรำคาญจนทำให้เกิดการย่อหย่อนในการศึกษาพระธรรมวินัยและปฏิบัติหน้าที่ในการเผยแผ่คำสอนในพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นสมณเพศหรือพระสงฆ์ จากสภาพดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาจิตอาสาของพระสังฆาธิการ ในจังหวัดระยอง และเพื่อศึกษารูปแบบแนวทางในการพัฒนาจิตอาสาของพระสังฆาธิการโดยมีวัดทุกวัดในจังหวัดระยองเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในบริบทแห่งสังคมไทยยุคโลกาภิวัตน์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาจิตอาสาของพระสังฆาธิการ ในจังหวัดระยอง

2. เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักพุทธธรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาจิตอาสาของพระสังฆาธิการ ในจังหวัดระยอง